

Metadati

Latvijas Nacionālajā digitālajā
bibliotēkā “Letonica” (DiBi)

Mārīte Jankevica-Balode

galvenā metadatu redaktore

Edgars Jēkabsons

informācijas sistēmu projektētājs

2007. gada 19. oktobris

Metadati - “dati par datiem”

- “interneta ēras termins tādas *informācijas* apzīmēšanai, ko bibliotekāri tradicionāli iekļauj katalogos”
 - Katalogos – bibliogrāfiskais apraksts
 - Internetā – metadati

Metadati

- ir svarīga DiBi sastāvdaļa:
 - bez tiem nav iespējama lietotājam draudzīga (ērta un kvalitatīva) **meklēšana**;
 - tos izmanto tādi interneta meklētāji kā Google, Siets u.c.
 - tie ir pamats starptautiskai sadarbībai digitālo bibliotēku jomā.

Metadati - prasības

Uzturēt metadatu elementu kopumu tik minimālu un vienkāršu:

- lai tā būtu izmantojama **visām** DiBi iesaistītājām **atmiņas institūcijām** (arhīviem, muzejiem, bibliotēkām, ...).
- lai metadatu elementu kopa būtu izmantojama **visu** DiBi iekļauto digitālo **resursu aprakstīšanai** (tekstiem, fotogrāfijām, kartēm, video, audio,...).

Create New LNB Digital Object - Fez - Microsoft Internet Explorer

Ērīši: Rediģēt Skats Mana izlase Rīki Palīdzība

Atpakaļ Atpakaļ Meklēt Mana izlase

Adrese: http://edgtest.lnb.lv/fez-20071010/workflow/enter_metadata.php?id=198:wfs_id=604

Tiņas Būvjs

Google

Title *
Nosaukums
Nosaukums

AlternativeTitle
Alternatīvs nosaukums 1
(More AlternativeTitle Alternatīvs nosaukums input boxes will appear as they are used up)

Creator / Autors 1
(More Creator / Autors input boxes will appear as they are used up)

Contributor
Līdzradītājs 1
(More Contributor Līdzradītājs input boxes will appear as they are used up)

ContributorRole
Līdzradītāja loma 1
(More ContributorRole Līdzradītāja loma input boxes will appear as they are used up)
Please choose an option Līdzautora loma. Ne
autors, ilustrators, sastādītājs, aranžētājs, prod

Publisher
Izdevējs
Piemērs: Leipzig : M. P. Belaieff

Gatavs

Metadatu ievades forma

Aptuveni 30 metadatu elementi

Create New LNB Digital Object - Fez - Microsoft Internet Explorer

Ērīši: Rediģēt Skats Mana izlase Rīki Palīdzība

Atpakaļ Atpakaļ Meklēt Mana izlase

Adrese: http://edgtest.lnb.lv/fez-20071010/workflow/enter_metadata.php?id=198:wfs_id=604

Tiņas Būvjs

Google

Līdzautora loma
autors, ilustrators, sastādītājs, aranžētājs, producents, horeogrāfs, izpildītājs, izplatītājs.

Publisher
Izdevējs
Piemērs: Leipzig : M. P. Belaieff

Subject / Priekšmets 1
(More Subject / Priekšmets input boxes will appear as they are used up)

Abstract / Anotācija 1
(More Abstract / Anotācija input boxes will appear as they are used up)

TableOfContents
Satura rādītājs

Internet

DiBi : Metadatu standarti

Objektam

- Minimālo apraksta līmeni nodrošina metadati, kas pierakstīti saskaņā ar **Dublin Core** standartu.

Savietojamībai ar citām sistēmām tiek lietoti metadati, kurus prasa:

- Eiropas Digitālās bibliotēkas vadlīnijas. Objektu lietojumprofils (versija.1.5.) (*TEL Application Profile for objects*)
- Specifiski metadati katram digitālā resursa tipam

DiBi: Metadatu standarti

Kolekcijai

- Eiropas Digitālās bibliotēkas vadlīnijas.
Kolekcijas lietojumprofils (versija 1.5.) (*TEL Application Profile for collection description*)

Lai pievienotu metadatus digitālam objektam

Lietotāja ērtībai

- Izstrādāta rokasgrāmata
- Plānotas apmācības
- Metadatus pārskatīs redaktori

Vai pietiek tikai ar aprakstošajiem metadatiem?

- Strukturālie metadati
- Administratīvie metadati
- Tehniskie metadati

Strukturālie metadati

- Nosaka saistību ar citiem digitālajiem objektiem
- Varētu arī pieskaitīt pie aprakstošajiem metadatiem

Kas jāzina par digitālo objektu?

- Kas digitalizējis
 - atbildīgā persona
- Kā digitalizēts
 - skaneris
 - programatūra
- Kad digitalizēts
- Vai ir tiesības rādīt publiski

(administratīvie metadati)

Kas jāzina par digitālo objektu? (2)

Tehniskie parametri

- Faila izmērs
- Konkrēta tipa raksturlielumi
 - attēla izmēri
 - skaņas ilgums
- Ieteicamā programmatūra lietošanai

(tehniskie metadati)

Ilgstošas uzglabāšanas problēmas

Failu formāti mainās

- Formātu reģistrs
- Reģistrējam migrāciju
 - kas, kad, ko kā

Vai fails ir korekts

- Kontrolsumma
- Rezerves kopijas

PREMIS metadatu standarts

- Vadošais metadatu standarts ilgstošai uzglabāšanai, palīdz definēt metadatus, kas varētu nākotnē noderēt
- Objekti, aģenti, darbības, tiesības
- Nav tehniski precīzi definēts – īstenošana sistēmas izstrādātāju ziņā

Veiksmīgu digitalizāciju

marite.jankevica@lnb.lv

edgars.jekabsons@lnb.lv